

https://yurincom.com/legal_practice/analytychna_yurysprudentsiia/pryntsyprav-verkhovenstva-prava-i-problemy-joho-zabezpechennia-v-ukraini/

4. Львова С.О. Розвиток правових механізмів забезпечення і захисту прав та свобод людини і громадянина в екстремальних умовах глобалізації // Вісник права людини 1 (33). 2016. С. 81-82.

Ключові слова: верховенство права, захист прав, суд, всебічне застосування, європейський вибір.

Ключевые слова: верховенство права, защита прав, всестороннее применение, европейский выбор.

Key words: rule of law, protection of rights, full application, European choice.

ВЛАДИШЕВСЬКА ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

ЩОДО СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ УЧАСНИКІВ ДОСТУПУ ДО АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Конституція України закріплює право кожного на професійну правничу допомогу, делегуючи цю функцію інституту адвокатури. Для формування високоморальних та професійних представників адвокатської спільноти має суттєве значення забезпечення законності, прозорості, відкритості, рівності усіма суб'єктами та на всіх етапах доступу до адвокатської діяльності.

Під суб'єктами доступу до адвокатської діяльності слід розуміти усіх учасників процедури набуття статусу адвоката, які наділені відповідним комплексом прав, обов'язків та повноважень щодо забезпечення та реалізації права на доступ до професії адвоката. До таких суб'єктів слід віднести: особу, яка виявила намір займатися адвокатською діяльністю; органи адвокатського самоврядування, які, безпосередньо, забезпечують доступ до цієї діяльності; адвоката-керівника стажування (крім випадків, коли особа звільнена від проходження стажування).

Так, особа, яка виявила бажання стати адвокатом, повинна відповідати вимогам, зазначеним у статті 6 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а саме: 1) мати повну вищу юридичну освіту; 2) володіти державною мовою; 3) мати стаж роботи в галузі права не менше двох років; 4) скласти кваліфікаційний іспит; 5) пройти стажування (крім випадків, встановлених Законом); 6) скласти присягу адвоката України; 7) отримати свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю [1].

Відповідно до положень вищезазначеного Закону, керівником стажування може бути адвокат України, який має стаж адвокатської діяльності не менше п'яти років, адреса робочого місця яких знаходиться у відпові-

дному регіоні. Водночас, слід зауважити, що у одного адвоката можуть проходити стажування не більше трьох стажистів одночасно.

Органи адвокатського самоврядування, які безпосередньо беруть участь у формуванні кадрового складу адвокатури, зазначені у статті 46 Закону. Зокрема, адвокатське самоврядування здійснюється через діяльність конференцій адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), рад адвокатів регіону (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, ревізійних комісій адвокатів регіонів (Автономної Республіки Крим, області, міста Києва, міста Севастополя), Вищої ревізійної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

Таким чином, наразі, процедура доступу до професії адвоката виглядає таким чином: 1) особа, яка виявила бажання стати адвокатом, звертається до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за місцем проживання із заявою про допуск до складення кваліфікаційного іспиту (порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту та перелік документів, що додаються до заяви, затверджуються Радою адвокатів України); 2) кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури, перевіrivши відповідність особи вимогам, установленим Законом, приймає одне із рішень: допуск особи до кваліфікаційного іспиту або відмову в допуску; 3) у разі прийняття позитивного рішення – особа складає кваліфікаційний іспит (який полягає у виявленні теоретичних знань у галузі права, історії адвокатури, адвокатської етики особи, яка виявила бажання стати адвокатом, а також у виявленні рівня її практичних навичок та умінь у застосуванні закону), організацію та проведення якого здійснює кваліфікаційна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури; 4) кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури безоплатно видає свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту особі, яка склала кваліфікаційний іспит, протягом десяти днів з дня складення кваліфікаційного іспиту; 5) рада адвокатів регіону видає направлення на проходження стажування; 6) проходження стажування під керівництвом адвоката-керівника стажування; 7) за результатами стажування керівник стажування складає звіт про оцінку стажування та направляє його раді адвокатів регіону; 8) за оцінкою результатів стажування рада адвокатів регіону приймає рішення про видачу особі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю або про продовження стажування на строк від одного до трьох місяців; 9) особа, стосовно якої радою адвокатів регіону прийнято рішення про видачу свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, не пізніше тридцяти днів з дня прийняття цього рішення складає перед радою адвокатів регіону присягу адвоката України; 10) особі, яка склала присягу адвоката України, радою адвокатів регіону у день складення присяги безоплатно видаються свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та посвідчення адвоката України.

Законопроектом № 9055 «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» пропонується внести деякі зміни до процедури отримання права на заняття адвокатською діяльністю [2]. Серед стадій доступу до професії слід виділити наступні: 1) особа, яка виявила намір стати адвокатом, звертається із заявою про допуск до складення іспиту до кваліфікаційної комісії адвокатів регіону за місцем фактичного проживання або зареєстрованим місцем проживання (доречно зауважити, що в законопроекті пропонується створення в системі органів адвокатського самоврядування Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури, Вищої дисциплінарної комісії адвокатури та, відповідно, кваліфікаційної комісії адвокатів регіону й дисциплінарної комісія адвокатів регіону); 2) кваліфікаційна комісія адвокатів регіону ухвалює рішення про допуск особи до кваліфікаційного іспиту або відмову в допуску; 3) кваліфікаційний іспит проводиться Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури, організацію проведення якого здійснює кваліфікаційна комісія адвокатів регіону (шляхом складення особою, яка виявила намір стати адвокатом, письмового анонімного тестування); 4) за результатами проведення кваліфікаційного іспиту Вища кваліфікаційна комісія адвокатури (її атестаційна палата) ухвалює рішення про позитивний або негативний результат складення кваліфікаційного іспиту особою, яка виявила намір стати адвокатом; 5) стосовно особи, яка склала кваліфікаційний іспит з позитивним результатом, рада адвокатів регіону ухвалює рішення про видачу свідоцтва адвоката України; 6) особа, стосовно якої радою адвокатів регіону ухвалено рішення про видачу свідоцтва адвоката України, не пізніше тридцяти днів з дня ухвалення цього рішення складає перед радою адвокатів регіону присягу адвоката України; 7) особі, яка склала присягу адвоката України, радою адвокатів регіону у день складення присяги безоплатно видаються свідоцтво адвоката України та посвідчення адвоката України.

Слід зауважити, що пропозиція щодо запровадження кваліфікаційного іспиту шляхом впровадження анонімного тестування є виправданою, оскільки нівелює фактор суб'єктивності членів кваліфікаційно-дисциплінарних комісій регіонів в прийнятті рішень щодо доступу до адвокатської діяльності.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон від 05.07.2012 № 5076-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. С.1438, ст. 282.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Проект Закону від 06.09.2018 № 9055. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH6ZJ00A.html.

Ключові слова: адвокатура, доступ до адвокатської діяльності, набуття статусу адвоката, органи адвокатського самоврядування.

Ключевые слова: адвокатура, доступ к адвокатской деятельности, приобретение статуса адвоката, органы адвокатского самоуправления.

Key words: advocacy, access to advocacy, acquisition of status of lawyer, selfgovernment bodies of lawyers.